

1: Identifikasjon av kjemikaliet og ansvarlig firma

· 1.1 Produktidentifikator

· **Handelsnavn:** ABS-ESD7

· **1.2 Relevante, identifiserte anvendelser av stoffet eller stoffblandingen, samt anvendelser som frarådes**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

· **Bruk av stoffet/ tilberedning** Filament for Stratasys® Inc. FDM™ modeller

· **1.3 Enkeltopplysninger om foretaket som leverer sikkerhetsdatabladet**

· **Produsent/leverandør:**

Stratasys, Inc.

7665 Commerce Way

Eden Prairie, MN 55344

USA

Tel +1 952 937 3000

Fax +1 952 937 0070

In Europe:

C.S.B. GmbH

Parkstraße 29

D-47829 Krefeld

Germany

Tel.: +49-2151-6520860

Fax: +49-2151-6520869

E-Mail: info@csb-online.de

· **E-postadresse for den kompetente personen, som er ansvarlig for sikkerhetsdatabladet** sdb@csb-online.de

· **Avdeling for nærmere informasjon:** Avdeling produktsikkerhet

· **1.4 Nødnummer:** Se ovenfor eller neste giftinformasjonssentrale

2: Viktigste faremomenter

· **2.1 Klassifisering av stoff eller stoffblanding**

· **Klassifisering i henhold til EC-forskrift nr.1272/2008**

Produktet er ikke klassifisert i henhold til CLP-forordningen.

· **Klassifisering iht. europeisk direktiv 67/548/EEC eller 1999/45/EC bortfaller**

· **Spesielle fareinformasjoner for mennesker og miljø:** Spesiell fare for å skli ved spredning på gulvet.

· **Klassifiseringssystem:**

Produktet må ikke merkes ifølge beregningsprosedyren fastlagt i " EFs almenne direktiv for klassifisering av tilberedninger" - siste gyldige versjon.

· **2.2 Etikettelementer**

· **Merking iht. bestemmelse (EC) Nr. 1272/2008 bortfaller**

· **Farepiktogrammer bortfaller**

· **Signalord bortfaller**

· **Advarselsetninger bortfaller**

· **2.3 Andre farer**

· **Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**

· **PBT:** Ikke brukbar.

· **vPvB:** Ikke brukbar.

3: Stoffblandingers sammensetning og stoffenes klassifisering

· **3.2 Kjemisk karakterisering: Blandinger**

· **Beskrivelse:** termoplastisk polymer med karbon nanorør

· **Farlige innholdsstoffer:** bortfaller

4: Førstehjelpstiltak

· **4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak**

· **Generelle informasjon:** Klær som er tilsølt med produktet må fjernes.

(fortsatt på side 2)

NO

Handelsnavn: ABS-ESD7

(fortsatt fra side 1)

- **etter innånding:** Frisklufttilførsel, ved besvær oppsøkes lege.
- **etter hudkontakt:**
Vask godt med vann og sepe.
Etter kontakt med det smeltede produktet må det avkjøles hurtig med kaldt vann.
Stivnet produkt må ikke trekkes av huden.
Tilkall lege straks.
- **etter øyekontakt:**
Skyll øynene med åpne øyenlokk i flere minutter under rennende vann. Ved fortsatt besvær tilkall lege.
Fjern evt. kontaktlinser såfremt dette er lett mulig. Fortsett skyllingen.
- **etter svelging:**
Skyll munnen og drikk rikelig med vann.
Ved fortsatt besvær må lege konsulteres.
- **4.2 De viktigste symptomer og effekter, både akutt og forsinket**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **4.3 Indikasjon på omgående medisinsk hjelp eller påkrevet spesialbehandling**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

5: Tiltak ved brannslukning

- **5.1 Slokkemiddel**
- **Egnede slukningsmidler:**
Vann i spredt stråle
Skum
Skum, motstandsdyktig mot alkohol
- **Av sikkerhetsgrunner ikke egnede slukningsmidler:**
Kulldioksyd
Slukningspulver
Lack of cooling capacity may permit re-ignition.
- **5.2 Spesielle farer som oppstår pga. substanser eller blandinger**
Under brann kan det frisettes:
Smoke
Kullmonoksyd (CO) og kulldioksyd (CO₂)
Kullvannstoffer
Cyanvannstoff (HCN)
Under visse brannvilkår kan spor av andre giftige stoffer ikke utelukkes.
- **5.3 Informasjon vedr. brannbekjempelse**
- **Spesielt verneutstyr:** Bær åndedretsbeskyttelse egnet for omgivelsesluften.
- **Ytterligere informasjoner**
Utbrente rester og kontaminert slukningsvann må bortskaffes i.h.t. myndighetenes forskrifter.

6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

- **6.1 Personlige vernetiltak, verneutstyr og prosedyrer ved nødsituasjoner**
Ta på personlig beskyttelsesdrakt.
Unngå støvdannelse.
Unngå innånding av støv
Unngå berøring med øynene.
Damper må ikke innåndes.
Fare for å skli på grunn av utløpt/utsølt produkt.
- **6.2 Miljøverntiltak:** La ikke produktet komme ned i kloakk/overflatevann/grunnvann.
- **6.3 Metoder og materiale for oppsamling og opprensing:**
Ta opp mekanisk.
Oppsamlet materiale bortskaffes forskriftsmessig.
- **6.4 Henvisning til andre avsnitt**
Informasjoner om sikker håndtering, se kapittel 7.

(fortsatt på side 3)

NO

Handelsnavn: ABS-ESD7

(fortsatt fra side 2)

Informasjoner om personlig beskyttelsesutstyr, se kapittel 8.
Informasjoner om bortskaffelse/deponering, se kapittel 13.

7: Håndtering og oppbevaring

· 7.1 Forholdsregler for sikker håndtering

Sørg for god ventilasjon/avsugning på arbeidsplassen.

Unngå støvdannelse.

Oppstående støv/røk må ikke innåndes.

Unngå berøring med øynene.

Unngå lengre hudkontakt.

Unngå kontakt med det hete produktet.

Grenseverdier for arbeidsplass må overholdes.

· Henvisninger om brann- og eksplosjonsvern:

Støv kan sammen med luft danne en eksplosjonsfarlig blanding.

Bruk av åpen ild forbudt - røyking forbudt.

Gjør tiltak mot elektrostatisk oppladning.

· 7.2 Vilkår for sikker lagring, inkl. eventuelle inkompatibiliteter

· Lagring:

· **Krav til lagerrom og beholdere:** Myndighetenes forskrifter for vannvern skal overholdes.

· **Informasjoner om felles lagring:** ikke nødvendig

· **Ytterligere informasjoner om lagervilkårene:** Lagres kjølig og tørt i godt tillukkede beholdere.

· 7.3 **Spesiell sluttbruk** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

8: Eksponeringskontroll og personlig verneutstyr

· **Ytterligere informasjoner om utforming av tekniske anlegg:** Ingen ytterligere informasjoner, se punkt 7.

· 8.1 Kontrollparametere

· **Komponenter med grenseverdier for arbeidsplass som må overholdes:**

Følg alle arbeidsplass grenser for støv.

· **Ytterligere informasjoner:** Basis: listene som var gyldige ved oppstillingen.

· 8.2 Begrensning og kontroll av eksponering

· **Personlig verneutstyr:**

· **Generelle verne- og hygienetiltak:**

Støv/røyk/tåke må ikke innåndes.

Unngå berøring med øynene.

Unngå lengre og intensiv hudkontakt.

Unngå at smelten berører huden.

Vask hendene før arbeidspauser og ved arbeidets slutt.

· **Åndedrettsvern:** Ved sikker overholding av arbeidsplassgrenseverdier ingen særlige tiltak nødvendig.

· **Håndvern:**

Beskyttelseshansker

Ved handling av det hete/smeltede produktet varmebeskyttelseshansker.

Hanskematerialet velges under hensyntagen til holdbarhetstid, gjennomtrengelighet og degradering.

Hanskematerialet må være ugjennomtrengelig og bestandig overfor produktet /stoffet /blandingen.

Før man bruker hansken på ny, må man teste om den er tett.

På grunn av manglende tester kan det ikke gis noen anbefaling om hanskemateriale for produktet / tilberedningsprosessen/kjemikalieblandingen.

Før å unngå hudproblemer må man redusere bruk av hansker til det høyst nødvendige.

· **hanskemateriale**

Valget av egnet hanske er ikke bare avhengig av materiale, men også av andre kvalitetskjenne tegn og er

forskjellig fra produsent til produsent. Da produktet representerer en sammensetning av flere stoffer, kan

holdbarheten av hanskematerialet ikke forhåndsberegnes, og denne må testes før bruk.

(fortsatt på side 4)

NO

Handelsnavn: ABS-ESD7

(fortsatt fra side 3)

- **gjennomtrengingstid for hanskemateriale**
Den nøyaktige holdbarhetstiden må bringes på det rene hos hanskeprodusenten og overholdes.
- **Øyevern:** Vernebrille
- **Kroppsværn:**
Arbeidsbeskyttelsesdrakt
Ved håndtering av det hete/smeltede produktet varmebeskyttelsesdrakt.

9: Fysiske og kjemiske egenskaper

- **9.1 Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper**
- **alminnelige opplysninger**
- **Utseende:**
 - **Form:** fast
 - **Farge:** forskjellig, alt etter farging
- **Lukt:** svak
- **Luktterskel:** ikke bestemt
- **pH-verdi:** ikke anvendelig
- **Tilstandsendring**
 - **Smeltepunkt/smelteområde:** ikke anvendelig
 - **Kokepunkt/kokeområde:** ikke anvendelig
- **Flammepunkt:** Ikke brukbar
- **Antennelighet (fast, gassformet):** Ikke bestemt.
- **Antennelsestemperatur:** ikke bestemt
- **Spaltningstemperatur:** ikke bestemt
- **Selvantennelighet:** Produktet er ikke selvantennelig.
- **Eksplisjonsfare:** Tilsetning av finstøv kan, hvis luft er til stede, føre til støveksplisjonsfare.
- **Eksplisjonsgrenser:**
 - **nedre:** Ikke bestemt.
 - **øvre:** ikke bestemt
- **brannfremmende egenskaper** Ikke klassifisert som brannfremmende
- **Damptrykk:** Ikke brukbar.
- **Tetthet ved 20°C:** > 1 g/cm³
- **Løslighet i / blandbarhet med**
 - **Vann:** uløslig
- **Viskositet:**
 - **dynamisk:** ikke anvendelig
 - **kinematisk:** ikke anvendelig
- **9.2 Annen informasjon** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

10: Stabilitet og reaktivitet

- **10.1 Reaktivitet**
- **10.2 Kjemisk stabilitet**
- **Termisk spaltning / vilkår som må unngås:**
Ingen spaltning ved formålsriktig lagring og håndtering.
Unngå støt, gnidning, varme, gnister, elektrostatisk oppladning.
- **10.3 Mulighet for farlige reaksjoner**
Ved oppvarming utover spaltningpunktet består mulighet for frisetting av toksiske damper.

(fortsatt på side 5)

NO

Handelsnavn: ABS-ESD7

(fortsatt fra side 4)

- **10.4 Forhold som bør unngås** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.5 Inkompatible materialer:** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.6 Farlige nedbrytningsprodukter:**
 - Kullmonoksyd (CO) og kuldioksyd (CO₂)
 - Cyanvannstoff (blåsyre)
 - Kullvannstoffer
 - Mulig i spor.
 - Styrol
 - Akrylnitril
 - Fenol
 - Acetofenon
 - Acrylmonomeres, Acrylcompounds

11: Opplysninger om helsefare

- **11.1 Informasjon om toksikologiske virkninger**
- **Akutt toksisitet:**
- **Primær irritasjonsvirkning:**
- **på huden:** Fare for mekaniske irritasjon med stovpartikler
- **på øyet:** Fare for mekaniske irritasjon med stovpartikler
- **Sensibilisering:** Ingen sensibiliserende virkning kjent
- **Ytterligere toksikologiske henvisninger:**
Ved sakkyndig omgang og formålsrettet bruk har produktet, etter våre erfaringer og etter de informasjonene som foreligger hos oss, ingen helseskadelige virkninger.

12: Miljøopplysninger

- **12.1 Giftighet**
- **Akvatisk toksisitet:** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.2 Persistens og nedbrytbarhet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.3 Bioakkumulasjonspotensial** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.4 Mobilitet i jord** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Ytterligere økologiske informasjon:**
- **Generelle informasjon:** WGK 1 (Selvklassifisering): lett farlig for vann
- **12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
- **PBT:** Ikke brukbar.
- **vPvB:** Ikke brukbar.
- **12.6 Andre skadelige virkninger** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

13: Fjerning av kjemikalieavfall

- **13.1 Metoder for avfallsbehandling**
- **Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.
- **Europeiske avfallslisten**
Waste disposal key numbers from EWC have to be assigned depending on origin and processing. For that reason waste disposal key numbers different from that listed below may be possible.
- **Ikke rengjort emballasje**
- **Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.

NO

(fortsatt på side 6)

Handelsnavn: ABS-ESD7

(fortsatt fra side 5)

14: Opplysninger om transport

· 14.1 UN-nummer:	
· ADR, IMDG, IATA	bortfaller
· 14.2 Korrekt UN-forsendelsesbetegnelse	
· ADR	bortfaller
· IMDG, IATA	bortfaller
· 14.3 transport fareklasser	
· ADR, IMDG, IATA	
· klasse	bortfaller
· 14.4 Emballasjegruppe:	
· ADR, IMDG, IATA	bortfaller
· 14.6 Særskilte forholdsregler for bruker	Ikke brukbar.
· 14.7 Transport i bulk iht. annekks II til MARPOL 73/78 og til IBC-koden	Ikke brukbar.
· Transport/ytterligere informasjoner:	Ikke farlig gods iflg. ovenstående forordninger
· UN "Model Regulation":	-

15: Opplysninger om lover og forskrifter

- **15.1 Helse-, sikkerhets- og miljøforskrifter/lovgivning som gjelder spesielt for stoffet eller stoffblandingen**
- **Nasjonale forskrifter:**
- **Forordning om uhell:** Direktiv 96/82/EF finner ingen anvendelse.
- **Vannfareklasse:** WGK 1 (Selvklassifisering): lett farlig for vann
- **15.2 Kjemisk sikkerhetsvurdering:** En kjemisk sikkerhetsvurdering er ikke utført.

16: Andre opplysninger av betydning for helse, miljø og sikkerhet

Opplysningene er basert på vårt kjennskap i dag. De utgjør dog ingen forsikring om produkttegenskaper og er ikke grunnlag for noe kontraktmessig rettsforhold.

· Avdeling som utsteder datablad:

C.S.B. GmbH Phone: +49 - 2151 - 652086-0
Parkstraße 29 Fax: +49 - 2151 - 652086-9
D-47829 Krefeld
Germany

· Forkortelser og akronymer:

ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods
IATA: International Air Transport Association
GHS: Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals

- *** Data forandret i forhold til forrige versjon**

NO